

ADAMS ZONDE

Ludo Noens

"Wij kunnen aan alle kanten de mensen zien, maar geen van hen ziet ons; de wolk van Adams zonde verbergt ons voor hun blik."

Keltische mythe van Mider en Etain

Rond één uur die middag naderde de ferryboot – waarop Eliane en ik met onze fraai geblutste twee p.k. passage hadden geboekt – de verticale krijtkust van Engeland.

Een uitputtende rit van zes uur dwars door Zuid-Engeland scheidde ons nog van de brug over de monding van de Severn. Eenmaal daarover kondigde het oude Wales zich aan langs tweetalige verkeersborden (Engels en Welsh). Zelfs het landschap leek opeens veranderd. In elk geval was er de onmiskenbare verdieping van haar kleur. Onder de gaandeweg aan kracht winnende junizon scheen het groen op ongekende wijze op te fleuren.

We volgden de snelweg bezuiden het Brecon Beacons National Park, de kortste weg naar Carmarthen, hoofdstad van het graafschap Dyfed. Het duurde een poosje eer we van hieruit het gehucht R. (een twintigtal kilometer noordelijker) hadden gevonden.

Eerlijk gezegd ben ik het soort chauffeur dat in onbekend gebied steevast de verkeerde weg inslaat. Meestal ontlokt dit aan Eliane een gevoel van wrevel. Zij verwijt mij – met de routekaart in de hand – dat ik haar zorgvuldige aanwijzingen uit betweterij negeer. Voor zover ik mezelf ken, ten onrechte. Maar ook ditmaal leek de zaak dus op het vertrouwde gekibbel uit te lopen. Tot we toch een bord voorbijreden dat ondubbelzinnig te kennen gaf dat we in R. waren geraakt.

Rond halfacht sloeg ik de oprijlaan naar Gorry's farm in, wat meteen een woest hondengeblaf uitlokte. Nog vóór de wagen stilstond kwam mijn vriend en gastheer ons met een enthousiaste zwaai tegemoet gelopen.

Mijn vriend, want Eliane en Gorry hadden elkaar nooit eerder ontmoet. Hij wist niet eens dat ik getrouwd was, een goede twee jaar na zijn vertrek naar Wales. In mijn schriftelijk antwoord op zijn onverwachte invitatie had ik hem hierover onwetend gelaten, met de bedoeling hem ter plaatse met mijn levensgezellin te verrassen.

En verrast leek Gorry wel, maar op een eerder onaangename manier. Na de wederzijdse presentaties was hij plotseling stiller geworden. Niet voor lang, maar het leek er hoe dan ook op dat hij iets te verbergen had.

Avontuurlijk van geest en onberekenbaar was Gorry altijd geweest. Drie jaar eerder had hij zijn betrekking als vertegenwoordiger bij een firma in natuurprodukten geruild voor een onzeker bestaan als kleine boer in het landelijke Wales.

Ik kende Gorry al van de middelbare school en wist dat hij onweerstaanbaar werd aangetrokken door de groene beweging. Maar dat zijn bevlogen – door mij als oppervlakkig geïnterpreteerde – inzet eens zou uitdraaien op een daadwerkelijke terugkeer tot de natuur, had ik eerlijk gezegd nooit verwacht.

Gorry had dus gekozen voor een landelijk bestaan. Zo te zien was het hem ook gelukt er iets moois van te maken. Hij negeerde onze duidelijke tekenen van vermoeidheid en leidde ons met openlijke trots rond op zijn domein: een onoverzichtelijke lap weidegrond, uitgestrekt over heuvels en dalen, waarop zo'n vijftig koeien graasden. In een ruime stal verbleven nog eens vijftien kalveren in afgescheiden boxen, gevoed met korrelvoedsel of zelfs met de fles.

Gorry, die steeds gezworen had bij het vrijgezellenleven, werd in zijn werkzaamheden op de farm geregeld bijgestaan door twee hulpkrachten uit Carmarthen. In het bijzonder tijdens de 'zwaardere' maanden, zoals hij het uitdrukte. Ongetwijfeld de zomermaanden, want dan verhuurde hij enkele kamers van zijn witgekalkt huis onder de hier gangbare formule *Bed and Breakfast*.

Eliane en ik hadden het na Gorry's uitnodiging zo kunnen schikken dat we er gezamenlijk in juni een weekje tussenuit konden, nog vóór de grote toeristenstroom. En er waren inderdaad nog geen andere gasten, wat ons zou toelaten in alle rust en intimiteit van onze vakantie te genieten.

Ondanks onze eerste indruk dat het werk op de farm nogal wat tijd en inspanning moest kosten, verzekerde Gorry dat het allemaal best meeviel.

"Je laat de koeien maar grazen," zo stelde hij het. "En wat de kalveren betreft, we zorgen ervoor dat ze niets tekort komen. Op een paar uur per dag is dat wel geklaard. Als je het kleinschalig houdt is het runnen van een veefarm echt niet zo'n karwei."

Optimistisch was hij wel.

De volgende morgen vergezelden we Gorry naar de wekelijkse vee markt van Carmarthen, die hij als plaatselijke veeboer steevast bezocht "om er te kijken, soms om te kopen."

In een reusachtige loods werden koeien, stieren en kalveren (allen grondig geschrobd!) onder veel belangstelling per opbod verkocht. De boeren van de streek, met onafscheidelijke pet en wandelstok, verdrongen zich rond een virtuoos prijsopdrijvende veiler en de al dan niet gedweë runderen. Het gonsde er van bedrijvigheid. Eliane voelde zich een beetje buitengesloten, want het hele vertier gold duidelijk een mannenzaak.

Rond de middag namen we voor korte tijd afscheid van Gorry, die terugkeerde naar de boerderij. Eliane troonde me mee naar een museum voor plaatselijke folklore en naar de resten van een bescheiden Romeinse arena.

Die avond kwam na de maaltijd voor het eerst het onderwerp ter sprake dat de volgende dagen gaandeweg mijn brein in een onnatuurlijke roes zou houden en ten slotte mijn vertrouwde visie op mens en maatschappij aan het wankelen zou brengen.

Gorry was steeds een boekengek geweest. Ook hier, in zijn rustiek ingerichte woonkamer, reikten de boekenplanken tot aan het met balken gestutte plafond. Een eerste snelle keuring leerde me dat Gorry zijn oude liefde voor bizarre thema's trouw was gebleven. De meeste titels verwezen naar het door hem hooggeschatte occulte ideeëndomein.

In het verleden hadden we vaak over deze marginale opvattingen geredetwist. Hij als enthousiast adept, ik als de weliswaar geïnteresseerde, maar toch weinig overtuigde scepticus. Al moet ik bekennen dat mijn weerstand meer met emotionele dan met doordachte factoren te maken had. Maar hoewel niet echt een verdediger van het wijsgerige realisme – zoals Eliane, die maatschappelijk werkster is en een grote belangstelling toont voor de nijpende problemen van de zogeheten derde wereld – ben ik er altijd toe geneigd harde feiten voor zichzelf te laten spreken, zonder een kans te geven aan misleidende speculaties.

"Ik vermoed dat je op dat gebied nog geen haar bent veranderd," merkte ik schertsend op, met een hoofdbeweging naar de boekenplanken.

Gorry haalde een fles Martini uit een laag salonkastje en schonk drie glazen in. Hij nestelde zich in de zetel recht tegenover de sofa waarop Eliane en ik zaten.

"Ach," zei hij, "ook de meeste occulte doctrines hangen toch maar af van wat het bewustzijn ons zoal voorspiegelt."

Ik keek hem onderzoekend aan.

"Bedoel je dat je gematigder bent geworden aangaande het occulte?"

Gorry nipte van zijn glas.

"De ervaring heeft mij geleerd dat de aard van het bewustzijn ons niet toelaat ook maar iets zinnigs over die occulte wereld te zeggen."

"Doet me denken aan Immanuel Kant: onze waargenomen wereld beperkt zich tot wat ons bewustzijn ervan maakt. Als ik mij niet vergis zijn er zelfs filosofen geweest die een realiteit buiten het ervarende bewustzijn hebben betwist."

"John Locke en Kant geloofden in een autonome substantie," zei Gorry.

Ik keek Eliane even van terzijde aan.

"Vooruit Gorry, wat bedoel je met die 'substantie'?"

"De absolute realiteit zoals zij *an sich* is..."

"Goed, maar komt het er nu op neer dat die zogenaamde occulte waarheden voor jou hebben afgedaan?"

"Tot op zekere hoogte," zei Gorry.

Hij plaatste zijn glas op het salontafeltje en leunde afwachtend achterover. Vanuit mijn ooghoeken zag ik hoe Eliane gaandeweg een korzeliiger houding aannam. Ik was er mij van bewust dat onderwerpen als deze haar hoegenaamd niet lagen. Hun vaagheid en ongrijpbaarheid konden haar zelfs in hoge mate ergeren. Toch had Gorry me net als vroeger opnieuw tot een discussie weten te verleiden.

"Als ik je goed begrijp, acht je vandaag elke speculatie over een occulte werkelijkheid zinloos?"

"Toch bestaat zo'n occulte wereld," zei Gorry. "Met haar eigen hoedanigheid en wetten."

"Stel dat die substantie van jou bestaat. Je kunt er weinig over zeggen, dat zei je zelf. Voor mijn part ziet de finale realiteit er min of meer uit zoals wij haar dagelijks waarnemen."

Opnieuw die glimlach van Gorry. Hij toonde een irriterende zelfverzekerdheid die mij ertoe dwong hardnekkig zijn boot af te houden.

"We kunnen er met ons verstand niets over zeggen," zei Gorry. "De meeste occulte schrijvers hebben wél de ambitie gehad om het onzienbare in woorden te vatten. Volgens mij een ijdele zaak. Toch kunnen we soms uit dat verborgen universum overtuigende signalen opvangen. Het initiatief moet dan wel van *hen* komen..."

"Van *hén*," herhaalde ik. "Mogen we ons nu aan een spookverhaal verwachten?"

Met een ostentatieve zucht liet Eliane voor het eerst openlijk merken dat ons gesprek haar stoorde.

"Spoken zijn mensen," zei Gorry. "Geweest. Ik heb het over een parallel zijnsniveau met een eigen leven. Je kunt dat niveau hoger noemen omdat de entiteiten die het bevolken zich wél bewust zijn van alles wat er bij ons gebeurt."

"Entiteiten? Kom nu, Gorry. Hoe kan je zoiets weten?"

Hij bleef me uitdagend opnemen.

"Omdat ze zich soms tonen, met onze eigen gedachten als voertuig..."

Hoewel mijn belangstelling was gewekt, zwichtte ik voor Elianes korzeligheid. Grinnikend verzocht ik Gorry een ander onderwerp aan te snijden. Hij scheen dit zonder probleem te aanvaarden en de rest van de avond werd gevuld met meer 'concrete' gesprekken.

Rond halftwaalf leidde Gorry ons naar de logeerkamer. Hij liet ons met een 'welterusten' achter. Eliane gooide zich met een zucht op het netjes opgemaakte bed en schopte haar schoenen uit.

"Een aardige man, jouw vriend," zei ze, niet bepaald overtuigd.

"Maar wat een zwever. Meent hij dat nu echt allemaal?"

Ik knoopte geuwend mijn hemd los.

"Wat bedoel je?"

"Ik wist trouwens niet dat jij ook zo kon opgaan in dat soort onzin."

"Ah, je hebt het over occultisme? Een oud zeer tussen ons. HIJ gelooft erin, ik niet."

"Je hoeft je niet zo te verontschuldigen, Pierre. Ik ieder geval leek je wel aardig geïnteresseerd."

Het is vreemd, maar ik voelde mij plotseling gegeneerd. Het leek of Eliane mij betrapt had op een obscene gesprek. Ze was zo nuchter en zo geïnteresseerd op 'horizontale' zaken, dat een ongerechtvaardigde verlegenheid mij zelfs bekwam als we samen eens toevallig naar een religieus TV-programma keken. Ongetwijfeld was er een verband tussen deze onlustgevoelens en Elianes onhebbelijkheid om mij op de meest ongepaste momenten de wantoestanden in de wereld onder de neus te wrijven. Haar betrokkenheid strekt haar tot eer, maar haar voortdurende verwijten over mijn gebrek aan sociaal engagement hadden mijn aanvankelijk gezonde schuldgevoelens gaandeweg doen omslaan in een soort paranoïde schaamte.

En zover leek Eliane me nu gedreven te hebben dat ik de indruk kreeg gecontroleerd te worden. Hoewel ik het voorlopig nog speels bleef opvatten.

"Ik zal je eens laten zien waar ik WERKELIJK in geïnteresseerd ben," grinnikte ik. Met geveinsde boosaardigheid naderde ik haar. Ze slaakte een gil van verrassing. Die ze haastig onderdrukte, met een geschrokken giechelblik naar de deur.

Die nacht werd ik voor het eerst gewekt door de vreemde geluiden. Hoe zal ik ze beschrijven: een soort getrippel, geschuifel, geritsel. Het kwam duidelijk van beneden, uit de woonkamer. Ik draaide mij vragend naar Eliane, maar ze sliep rustig verder. Toen hoorde ik de voordeur open- en dichtgaan.

Ik verzekerde er mezelf van dat het Gorry was. Het stond hem overigens vrij, zelfs in het holst van de nacht, in zijn eigen huis te doen en te laten wat hij wilde. Met deze geruststellende gedachte sliep ik weer in.

De volgende morgen werd ingezegend met een stralende zon. Na een uitgebreid en smakelijk Engels ontbijt – door Gorry met kennis van zaken opgediend – maakten Eliane en ik ons klaar voor onze eerste uitstap.

Gorry drukte ons op het hart geen rekening met hem te houden en gerust onze eigen gang te gaan. Wilden we met hem souperen, dan dienden we wel vooraf af te spreken. We kozen voor het avondmaal met Gorry en vertrokken.

We reden naar het Pembrokeshire National Park, aan de westkust, en verkenden er te voet de omgeving. Het bleek een prachtig stuk natuur, begrensd door een ruig kustgebied met sterk verweerde en donkere klippen.

Meer noordelijk passeerden we talrijke neolithische steenformaties en graven. Wat mij eraan herinnerde dat samen met het Franse Bretagne, Zuid-Engeland de meeste megalithische constructies van Europa telt.

Via Fishguard reden we ten slotte zuidwaarts naar St. David's en brachten er een bezoek aan de majestieitelijke ruïnes van het 14de-eeuws bisschoppelijk paleis, romantisch vervallen tussen het diepgroene lover.

Rond zeven uur kwamen we terug in R. aan, waar Gorry ons zat op te wachten met het avondeten.

Aan tafel kaartten we nog na over al het moois dat we hadden gezien, wat toelichtend commentaar uitlokte van onze gastheer, voor wie dit alles uiteraard niet meer nieuw was. Hij vroeg ons of we de Pembrokeshire Coast via de Prescelly Mountains hadden bereikt. Ik moest even op de kaart nakijken waar hij het over had, ontdekte de bedoelde keten, maar moest vaststellen dat wij hier in een boog omheen hadden gereden.

"Je weet toch dat er een verband is tussen de Prescelly's en Stonehenge in Wiltshire?" vroeg Gorry. Ik moest bekennen dat prehistorische aangelegenheden niet mijn sterkste kant waren.

"Men heeft gegronde redenen om aan te nemen dat vanuit de buurt waar jullie vandaag zijn geweest een veertigtal blauwe bazaltstenen komen, gebruikt voor de tweede cirkel en het binnenste hoefijzer van Stonehenge. Ik bedoel, het gaat om stenen van vijf ton en we hebben het hier over een afstand van meer dan tweehonderd kilometer..."

"Je schijnt er wat van af te weten," merkte Eliane eerder koel op. Gorry grinnikte even. Had hij de smalende blik opgemerkt die Eliane vluchtig in mijn richting had geworpen?

We gingen van tafel en nestelden ons opnieuw op de comfortabele zetels in de woonkamer. Gorry pakte uit met een donker biertje dat hij zelf had gebrouwen.

"Weet je," zei hij, terwijl hij voorzichtig de glazen volschonk, "dat ik mij hier ben komen vestigen, heeft niet alleen te maken met mijn liefde voor de ongerepte natuur..."

"Bedoel je dat je hier naar iets specifieks bent komen zoeken?" vroeg ik belangstellend.

Gorry scheen een ogenblik te aarzelen.

"Ja, ik kwam iets zoeken in Wales. Het had ook Ierland of Schotland kunnen zijn..."

"Wales, Ierland, Schotland..." probeerde ik te gissen.

Gorry scheen zich te amuseren.

"Ik heb je gisteren verteld dat die occulte boeken mij niet meer bevredigden. Om eerlijk te zijn, ze leken mij uiteindelijk niet relevanter dan de twijfelachtige sofistieën die de wijsbegeerte ons per ton aanbiedt. Op een dag werd ik er mij van bewust dat ik enkel lepe theorieën had geslikt. Om écht iets wonderbaarlijks te ervaren leek het me beter al die boekenwijsheid overboord te gooien en mij af te stemmen op die gesluisde wereld zelf. Kortom, ik liet het initiatief over aan de andere zijde, ik wachtte af tot iets zich zou manifesteren. Het spreekt vanzelf dat hier een speciale geestesgesteldheid voor nodig is..."

"Die jij hebt ontwikkeld," vulde ik iets te ironisch aan. Opnieuw die zelfverzekerde glimlach van Gorry.

"Het is al bij al eenvoudig geweest," zei hij. "Ken je de woorden uit het Nieuwe Testament: 'Klop en er zal worden opengedaan. Vraag en je zult antwoord krijgen'? In de grond is dat het enige wat ik heb gedaan: aan de deur geklopt..."

Gorry's onwankelbare toon begon me te hinderen. Inwendig vocht ik een dubbelzinnige strijd uit. Enerzijds die neiging luchthartig tegen de zaak te blijven aankijken, anderzijds die broeierige nieuwsgierigheid en de onstuitbare drang om meteen het volle pond te eisen.

Schaapachtig keek ik naar Eliane. Ze zat met gebogen hoofd en gekruiste armen naast me. Ik kon onmogelijk van haar gezicht aflezen wat er in haar omging. Vermoedelijk ergerde ze zich zoals gewoonlijk mateloos. Het was sterker dan mezelf.

"In Wales," zei ik. "Waarom in Wales?"

"Ze schijnen zich hier om onduidelijke redenen nogal makkelijk te laten zien," zei hij droogweg. "Maar ook in Ierland. Vraag me niet waarom, het is me zélf niet duidelijk. Het gaat om gebieden waar

nog steeds Keltische invloeden spelen, wellicht heeft het daar iets mee te maken..."

"Gorry, je gaat me toch niet vertellen dat je het hebt over... die kinderachtigheden?"

"Je wéét waarover ik het heb," zei Gorry nadrukkelijk.

Eliane verzette haar benen en keek ostentatief de andere kant op. Er ging een soort beschuldigende dreiging van haar uit, wat mij andermaal dat vertrouwde gevoel van gêne gaf. Het was of in Elianes tegenwoordigheid onze conversatie iets obsceens had. Sterker nog, het leek of we ontorende perversiteiten uitwisselden. Nooit eerder had dat onbehaaglijke gevoel zich zo sterk aan mij opgedrongen.

Gorry ontweek mijn aarzelende blik en nam zijn glas op. Op dat ogenblik sprong Eliane recht en vluchtte naar de logeerkamer. Verbouwereerd keek ik naar Gorry. Hij leek volkomen onaangedaan en dronk rustig zijn bier op.

"Het spijt me," stamelde ik en stond ook recht. "Ze is vast moe. En misschien... misschien hebben we haar toch bang gemaakt..."

Ik trok een grimas.

"Je had haar niet mogen meebrengen," zei Gorry. "Je hebt het me op een bepaalde manier bijzonder moeilijk gemaakt..."

Zonder op deze merkwaardige woorden in te gaan, liep ik Eliane achterna, nu ook volledig ontstemd.

En die nacht hoorde ik opnieuw die verdomd rare geluiden. Dat geschuifel en enerverende getrippel. De neiging kwam in me op om Eliane te wekken en haar te vragen of zij ook iets verdachts hoorde. Maar mijn hand trok zich terug toen ik in het licht van het nachtlampje haar gekwelde en bezwete gezicht zag.

Weer ging de voordeur open en dicht en andermaal verstomden dan ogenblikkelijk de geluiden.

Wat voert die Gorry uit, dacht ik met opeengeklemd kaken. Wat voert die idioot in godsnaam uit?

Ditmaal duurde het behoorlijk lang voor ik weer insliep.

Maar de volgende morgen, met een zon die als een welwillende bondgenoot de slaapkamer binnendrong, leken alle onregelmatigheden van de vorige avond en nacht opgelost.

Ook Eliane scheen blij gestemd. Aan de ontbijttafel verontschuldigde ze zich vluchtig en lachte haar 'hysterische uitval' van gisteravond verlegen weg. Onze gastheer leek weinig onder de indruk. Met losse tong keuvelde hij over allerlei onbenulligheden. Hij scheen zelfs niet te merken dat zijn onverschilligheid mijn verbazing wekte.

We lieten Gorry bij zijn dagelijkse werkzaamheden en koersten ditmaal zuidwaarts naar Carmarthen Bay. Ondanks de scène van de

vorige avond werd het een geslaagde dag. Hand in hand liepen Eliane en ik over de eindeloze, aangeslibde vlakke van Pendine Sands en brachten een bezoek aan de laatste vaste woonplaats van de Welshe dichter Dylan Thomas, zijn 'Boathouse' in Laugharne.

Op de donjons van Kidwelly Castle en Llanstephan Castle, die hoog de zonweerkaatsende slibvlakte domineerden, werden we in vervoe-ring gebracht door het eindeloze en adembenemende panorama dat zich beneden ontrolde.

Toen het stilaan tijd werd om terug te keren naar R. begon Eliane tekenen van onrust te tonen. Ze werd zwijgzamer en straalde een nerveuze neerslachtigheid uit. Ze deed me denken aan een kost-schoolmeisje dat bezoek had gekregen van haar ouders en na een dagje uit vol heimwee en verdriet terug werd gebracht. Haar weer-zin was onmiskenbaar, maar moeilijk te begrijpen. Was het echt Gorry die haar zo van streek bracht? Waarom reageerde ze dan op zo'n vreemde manier? Was hier nog sprake van gewone ergernis, of van weerloos onbehagen? De angst van de verstokte empirist voor het ongrijpbare, maar niettemin aanwezige onbekende? Hoe dan ook, het was de eerste keer dat ik Eliane zo emotioneel zag reageren op wat ze gewoonlijk als 'klinkklare onzin' klasseerde.

Op het pad dat zich van Llanstephan Castle naar het strand slingerde, hield ik mijn pas in en keek haar ontroerd aan.

"Zou je me niet willen zeggen wat er nu in je omgaat, Eliane?"

Ze wende zich bruusk af en liep verder.

"Eliane! Is het Gorry? Vind je hem vervelend? Zeg dan toch iets!"

Mijn wanhopige vragen brachten haar tot staan.

Ik sloeg mijn hand tegen mijn voorhoofd, boos op mezelf.

"Het is dat geklets over occultisme. Wil je dat we erover zwijgen?"

"Ik vind die Gorry van jou een pretentieuze kwast!" riep Eliane.

"Hij negeert mij straal! Misschien is hij wrokkig omdat ik niet onder de indruk kom van zijn gebeuzel, zoals jij!"

Ik kreeg een flinke por in mijn zij, wat enkel tot gevolg had dat ik luid begon te lachen.

"Is dat alles? Is het daarom dat je zo vreemd doet? Eliane, ik verze-ker je dat Gorry je aardig vindt."

"Neeen," zei Eliane, "het is niet daarom."

"Goed, wat scheelt er dan echt?"

"Hou op met die prietpraat!"

Ik keek haar aan, bewogen door haar kwetsbare opstelling.

"Hij heeft je bang gemaakt, Eliane..."

"Begin er niet meer over, Pierre!"

Haar ogen trokken rond. Ze leek warempel op een bedreigde kat.

"Maar neen, natuurlijk niet," zei ik getroffen. "Laat zoiets onbenul-ligs toch niet je vakantie bederven."

Ik zweer dat ik niet weet wat er met me aan de hand was. Doorgaans ben ik de toegeeflijkheid in persoon. Ik bedoel, het zou nooit in me opkomen zijn Eliane bewust verdriet aan te doen. Bovendien bezit Eliane normaliter het soort karaktervastheid die mij nu eenmaal ontbreekt. Meer dan eens wendt zij die aan om van mijn meegaandheid misbruik te maken. Meestal duld ik zoiets, omdat ik van Eliane houd. Van haar kant neem ik het niet als boosaardigheid op.

Maar nu leek er iets in me gevaren dat mijn normaal gedragspatroon flink in de war begon te schoppen. Niet dat ik plotseling een soort onverzettelijkheid had aangekweekt. Niet dat ik eensklaps Elianes grillen beu was geworden en besloten had nu eens mijn eigen wil door te drukken. Neen, dat was het allemaal niet.

Het is waar dat Gorry's stokpaardje mij niet onberoerd liet – het feit dat ik er altijd al op had gereageerd bewijst dit. Hoewel ik er mij meer dan eens vrolijk over had gemaakt, werd ik er ook onmiskenbaar door gefascineerd.

Maar dat ik mij, ondanks mijn belofte aan Eliane, die avond opnieuw door Gorry op sleptouw liet nemen, moet ik wijten aan een dwingende invloed die van Gorry – of van mezelf – moest uitgaan. Dieper en dieper raakte ik in de ban van zijn monologen.

"Die verhalen over vermissingen hebben mij altijd getroffen," zei Gorry.

Hij stond naast de knetterende open haard, waarin hij voor de gezelligheid de brand had gestoken. Met een glas whisky in de hand staarde hij naar de wiegende vlammen. Eliane zat naast mij op de sofa en bladerde schijnbaar afwezig in een tijdschrift. Een ogenblik keek ik haar weifelend aan, maar wierp toen een vragende blik naar onze gastheer.

"De vermissingen?" herhaalde ik voorzichtig.

"Hier in Wales, maar nog meer in Ierland vermoed ik, lees je in de plaatselijke dagbladen geregeld over een verschijnsel dat op het continent maar sporadisch voorkomt..."

Gorry wendde zich naar Eliane en opnieuw kwam het me voor alsof hij haar afkeurend opnam. Zijn bizarre opmerking van gisteravond sprong me terstond voor de geest. Ik bleef hem afwachtend aankijken, in de hoop dat ze me nu duidelijk zou worden.

"Wat de vermissingen hier onderscheidt van die in België of Nederland bijvoorbeeld, is dat ze niet alleen vaker voorkomen, maar bovendien soms uitdrukkelijk geassocieerd worden met de lokale folklore. Ik weet dat je mij nu naïef zult vinden, maar ik ben ertoe gekomen die link met bepaalde, oeroude tradities in ernst te nemen..."

Andermaal keek hij vluchtig naar Eliane. Zijn stiekem gedoe begon me mateloos te storen.

"In ieder geval heb ik wel de indruk dat je om één of andere reden hardnekkig rond de pot blijft draaien," merkte ik wrevelig op. "Waarom zeg je niet gewoon dat je het over elfen hebt? Je schijnt die fabeltjes inderdaad serieus te nemen, maar toch lijkt je je erover te generen."

Een kortstondige vijandige blik van Gorry. Hij herpakte zich meteen. Ik moest een gevoelige snaar hebben geraakt. Ik kon me natuurlijk voorstellen dat een volwassen en intelligent man er moeite mee had zijn geloof te belijden in iets dat normaliter met kinderen wordt geassocieerd.

Hoe dan ook, zijn onwil om zijn betoog met de relativerende dosis humor te larderen, maakte de stemming er niet luchtiger op. Een wrange weerzin begon zich van mij meester te maken. Had ik mij laten beetnemen door iemand die ik jaren oppervlakkig had gekend en die in de grond een onnozele ziel was? Misschien had ik Elianes intuïtie onderschat en mij inderdaad door een fantast bij de neus laten leiden.

"Ik had er mijn redenen voor," zei Gorry. "Maar nu je het zo stelt, ja, ik heb het inderdaad over de Keltische elfentraditie..."

Met een agressieve snelheid begon Eliane de bladzijden van haar tijdschrift om te slaan. Het intimideerde mij en verscherpte mijn onbehagen. Hoewel ik er nog steeds niets voor voelde Gorry het zwijgen op te leggen.

"Wat mij trof," ging hij verder, "was het feit dat die verhalen, die hier van mond tot mond gaan, een merkwaardige constante vertonen. Je hebt die eigenaardigheid in verband met de tijd. Mensen die door elfen worden ontvoerd, stellen bij hun terugkeer vast dat de tijd hier veel sneller vooruit is gegaan dan ze in het... wel ja, elfenrijk hebben ervaren. Hun familieleden zijn vaak allemaal overleden, hun vertrouwde omgeving onherkenbaar veranderd..."

"Maar natúúrlijk ken ik die verhalen," zei ik lijk. "Wat bezielt je, Gorry? Het zijn volkssagen, legendes, sprookjes..."

"Legendes, misschien. Maar toch met specifieke details die volgens mij wonderwel rijmen met de relativiteitstheorie en de kwantumfysica."

Ik trok een afwerende grimas.

"De occulte traditie," zei Gorry, "spreekt over een onzichtbare werkelijkheid die via onze waarneming een aangepaste gestalte krijgt. Zeg je dat niets?"

Ik had geen idee waar hij op doelde en waaide vermoeid zijn woorden weg.

"En jouw elfen zouden dan de bewoners zijn van die onzichtbare wereld? Die het dan om onduidelijke redenen soms in hun bol krijgen om hier iemand te komen ontvoeren?"

"Je hebt het gedeeltelijk," zei Gorry bloedernstig. "Alleen hebben die elfen geen eigen vorm, maar hebben wij ze zélf de ons vertrouwde gestalte gegeven..."

Eliane sprong recht en keek me met bevende onderlip aan.

"Ik ben moe, Pierre. Ga je mee slapen?"

Onschuldige woorden die echter stijf stonden van verbeterd razernij. Ik lonkte aarzelend naar Gorry. Hij wendde zijn blik af, zichtbaar teken dat hij me mijn eigen boontjes wilde laten doppen.

"Ik kom dadelijk," hoorde ik mezelf sussend zeggen. "Ga maar alvast naar boven."

Eliane bleef koppig staan.

"Pierre, kom je?"

Een tranerige ondertoon.

"Ja," zei ik. "Ik kom zo meteen."

Ze wendde abrupt haar gezicht af en verliet trillend de woonkamer. Ik waaide slapjes met de hand.

"Ga verder, Gorry. Wat bedoel je met die 'vertrouwde gestalte'?..."

Een paar uur later opende ik de deur van de slaapkamer en sloop schuld bewust naar binnen. Eliane lag in bed, de dekens over haar oren getrokken. Ze sliep. Of deed alsof. Geen beweging toen ik naast haar kwam liggen.

Ik was er mij van bewust dat ik goed op weg was haar vakantie definitief te vergallen. Wat bezielde mij dan om de kloof die tussen ons was ontstaan nog te verbreden? Een onverkwikkelijk gevoel van vervreemding en onverschilligheid kreeg mij in zijn greep.

Nog lang staarde ik met prikkende ogen in de duisternis. Eensklaps kondigden zich die al te bekende geluiden aan: het zonderlinge geschuiifel en getrippel, de voordeur die open en dicht ging. Het drong tot me door dat ik Gorry hier nooit een verklaring voor zou vragen...

"Ik haat je!" riep Eliane. Ze kwamen er eindelijk uit, de opgekropte gevoelens van wrok, de bittere verwijten om mijn gebrek aan begrip. "Je bent een gemene egoïst, je houdt niet écht van me. Ik begin je door te krijgen, kerel..."

We zaten in de cafetaria van het Brecon Beacons Mountain Centre, een eenzame blokhut in een uitgestrekt heidelandschap. Zwijgend hadden we langs de schitterende panorama's van de Brecon Beacons gereden, de heuvels met hun scherp afgelijnde, golvende horizon en de uitgesproken bergachtige en kale Black Mountains in het oosten. Ondanks hun verpletterende pracht, hadden noch Eliane noch ik ervan kunnen genieten. Al die tijd had Eliane ostentatief de blik van mij afgekeerd gehouden, zwelgend in haar broeierige gevoelens van ontgoocheling.

Onze koffie bleef onaangeroerd. De cafetaria was volkomen verlaten. Alleen de buffetjuffrouw keek ons af en toe met verstolen blik aan. Ik schoof mijn hand over de tafel om Eliane te kalmeren, maar zij trok zich onwillig terug.

"Het interesseert me hier geen bal meer! Ik wil naar huis. Nú!"

"Eliane..."

"Weet je wat jij bent? Een goedgelovige onnozelaar! Je laat je een oor aannaaien door een pedante poseur die ze duidelijk niet alle vijf heeft."

Ze grinnikte verachtelijk.

"Elfen! Twee volwassen mannen die over trollen zitten te zeuren. Nee maar, waar zijn jullie eigenlijk mee bezig?"

"Je begrijpt het niet, Eliane..."

"Begrijpen? Ik begrijp maar al te goed dat die blaaskaak op je aandacht aast. Dat hij met zijn pseudo-diepzinnige gezwets indruk op je wilt maken en dat jij er nog bent ingetuimd ook! Denk je dat ik niet merk hoe hij er plezier in schept dat je voor hem je vrouw links laat liggen?..."

Ik schudde ongelovig het hoofd.

"Eliane, nu ben je jaloers."

Ze bukte zich naar haar tasje en wilde er vandoor gaan.

"Hoepel op, kerel..."

De buffetbediende bleef ons vragend aanstaren. Ik greep Eliane bij de arm.

"Luister nu eens, wil je?"

"Ik haat je!"

"Goed, we spraken over occultisme. En wat dan nog? Het is een controversieel onderwerp, akkoord. Er kunnen toch dingen bestaan die wij met ons beperkt verstand moeilijk kunnen vatten? Het kan toch leerrijk zijn om daar eens over te discussiëren? Ik zie daar niets verkeerd in..."

"Jullie spraken over kabouters!" riep Eliane. Ik loerde gegeneerd naar het buffet; de juffrouw was gelukkig naar achter verdwenen. Ons onbegrijpelijk gekibbel moest haar uiteindelijk hebben verveeld.

"En wat dan nog," zei ik korzelig. "Bestaat er iets onschuldigers dan kabouters? Eliane, geef toe dat je overdrijft..."

"Neen," zei ze, "het is niet onschuldig. Je weet best dat het helemaal niet onschuldig is. Het is pervers. Dat vriendje van jou gelooft erin. En jij begint er óók in te geloven!"

"Je bent gek."

"Die kwast is een wereldvreemde zonderling, maar jij, jij bent een laffe struisvogel!"

"Een wát?"

"Een struisvogel, meneer! Je steekt je kop in het zand voor de werkelijke problemen van onze samenleving en praat liever over kinderachtigheden als trollen en elfen..."

"Kom Eliane, nu probeer je me opnieuw met schuldgevoelens op te zadelen. Je gaat toch weer niet beginnen over Somalië of Irak? Ben IK dan verantwoordelijk voor de warboel die ze er ginder van maken? Heb je MIJ ooit iemand zien verkrachten of vermoorden of een kind zijn eten zien afpakken?"

"Geef maar toe dat je een slappeling bent, dat je te laf bent om je mening over sociale wantoestanden uit te spreken. Verberg je maar achter je feeën!"

"Eliane!"

"Ach, rot op..."

Ze sprong recht en vluchtte snel de cafetaria uit. Ik moest haar wel achterna lopen.

En hoewel ik onder Elianes druk ditmaal écht had besloten een punt te zetten achter die onzalige discussies, bleek ik die avond opnieuw en onafwendbaar in Gorry's troebel water te zijn geloodst.

Eliane was onmiddellijk na het avondeten naar de logeerkamer gevluht – ze had tijdens de maaltijd geen woord gesproken. Ik bleef achter in de woonkamer, ten prooi aan een knagende twijfel. Tot Gorry mij met ontstellend gemak opnieuw onder zijn invloed kreeg. Het kwam zelfs niet bij me op dat er iets onnatuurlijks lag in zijn desinteresse aangaande Elianes vijandigheid. Hij leek zich totaal van haar te distantieren, reageerde op haar bitsheid met een koele afstandelijkheid.

"De astrale wereld," zei Gorry, "het Kamaloka van de oude Indiërs: het oord van de emoties en begeertes. Het is maar één van de vele niveaus die op onze wereld onzichtbaar inwerken, maar ze staat ons het meest nabij om zo te zeggen..."

Ik bleef Gorry met stil verdriet aangapen, vergetende wie en waar ik was.

"Het astrale midden bestaat uit dezelfde stof waaruit onze emoties en gedachten bestaan, een ontstellend plastische substantie. Onze menselijke gedachten scheppen op dat niveau vluchtige vormen, begrijp je? Een soort droombeelden, zichtbaar voor de autonome entiteiten die daar verblijven. In feite zijn die entiteiten niet meer dan een soort grillige lichtbolletjes, heel speels en totaal amoreel. Ze zijn soms in staat zich te verkleden in een menselijk gedachtebeeld en zich zo aan ons te tonen. Vooral het specifieke bewustzijn van een kind vóór de puberteit en ook van aardgebonden boeren vat makkelijk zulke beelden. Elfen zijn een soort archetypische hallucinaties, maar er schuilt werkelijk een autonoom leven achter..."

Ik schudde het hoofd. Het begon me echt moeite te kosten de lijnen en de voorwerpen in de woonkamer nog scherp te zien. Het leek of alles onvast was geworden en ik in een ongrijpbare droom was getuimeld. Gorry keek me onderzoekend aan. Ik voelde me niet meer op mijn gemak, wilde het liefst van al naar boven en hunkerde plotseling naar de lijfelijke nabijheid van Eliane. Eliane met haar vertrouwde stem, haar geruststellende spot.

"De ontvoeringen," vroeg ik met trillende stem. "Wat hebben die ontvoeringen hiermee te maken?"

Gorry knikte. Hij leek dan toch in verlegenheid gebracht.

"Denk aan de aard van het niveau waar die wezens verblijven. Allerlei menselijke emoties en denkbeelden, bewust en onbewust, edele en ontaarde, wriemelen er door elkaar. Sommige van die entiteiten verdrijven de persoonlijkheid uit een aards brein en nestelen er zich zelf in. Ontvoering komt neer op bezetenheid; de betrokkene begint dan gewoonlijk een totaal ontaard leven te leiden ver van zijn vertrouwd milieu. Maar vergeet niet dat die wezentjes worden geïnspireerd door de duistere passies die wij tot leven hebben gewekt..."

Ik hief bezwerend mijn hand op om Gorry te doen zwijgen. Hij wendde zijn blik af en staarde in de opspringende vlammen van de open haard.

"Geloof je me als ik zeg dat ik ze heb gezien?" vroeg hij ten slotte.

Ik knikte heftig.

"Ja!... Ja, ik geloof je Gorry. Je hebt me overtuigd..."

Hij draaide zich om en bleef me peilend opnemen.

"We vertrekken morgen," zei ik. "Ik hoop dat je het begrijpt..."

"Ja," zei Gorry. "Ik denk dat je de juiste beslissing hebt genomen."

Ik wendde mij af en verliet snel de woonkamer.

Het moet toen gebeurd zijn, ik bedoel dat met Eliane, ik zou niet weten wanneer anders. Het was stil, donker, een gat in de nacht, zonder uur, tijdloos. Weer werd ik gewekt door die krankzinnige geluiden, dat godslasterlijke geritsel en getrippel. Godslasterlijk is het woord. Ze hoorden niet thuis in deze wereld, niet thuis in een maatschappij waar een kop op de televisie je informeerde dat er zoiets vertrouwds en alledaags bestond als werklozen, communautaire problemen, topconferenties en mensen die van honger omkwamen in Afrika.

Eliane had gelijk, nu deze excentrieke en gekmakende geruchten zich zo manifest en onbeschaamd aan mij opdrongen, werd ik er mij van bewust hoe ver de verwekkers ervan van ons af stonden en hoe pervers het was als om één of andere waanzinnige reden – die alleen Gorry moest kennen – onze vertrouwde, saaie en geboorneerde wereld door hen werd geïnfiltrerd.

Hoe krankzinnig het ook zou klinken als ik dit op klaarlichte dag aan bijvoorbeeld mijn belastingontvanger in Antwerpen had toevertrouwd, ginder in Wales, in het gehucht R., toen, dié nacht, op dát ogenblik, was ik er plotseling van overtuigd dat er een verband moest zijn tussen de abominabele geruchten beneden en het feit dat Gorry... het nagenoeg in zijn eentje klaarde om moeiteloos een farm van deze omvang in gang te houden...

*Les petits nains de la montagne,
la nuit font toute la besogne...*

Abrupt sprong ik het bed uit, wilde mij er nú van vergewissen in hoever dit allemaal geen psychotisch delirium was, of IK het niet enkel was die subjectief die koele, harde realiteit vervormde. Door mijn brute beweging schrok Eliane wakker en sprong meteen recht.

"Pierre, wat is er?"

"Die geluiden," zei ik met trillende stem. "Wat zijn dat verdomme voor geluiden?"

"Pierre, maak me nu niet bang! Waar heb je het over?"

"Je gaat me toch niet vertellen dat je niets hoort? Zeg dan dat ik gek aan het worden ben, vooruit zeg het dan!..."

Ik trok de deur van de kamer open, liep op blote voeten de gang door en rende de trappen af. In minder dan drie tellen stond ik op de drempel van de woonkamer.

"Wat... Maar wat is..."

Langs mijn benen waaide een fijne, wriemelende tocht. Dicht tegen de parketvloer ritselde er vanalles door elkaar, een zwerm minuscule dingen produceerde een hoog, gekmakend gekras en gelispel, stoof plots uiteen naar alle kanten. Een deel ervan leek de voordeur te bereiken en een ander ritste tussen mijn voeten naar het trappenhuis. Toen de voordeur als vanzelf openschuurde knipte ik het licht aan...

Ik weet zeker dat ik iets zag, verdomme ik zweer het! Ik herken toch die kleine rottingen uit mijn kindertijd! Zij waren het, godbetert!

"Eliane!"

Gorry stormde meteen op mijn uitzinnig geroep af, greep me bij de schouders en schudde me door elkaar.

"Pierre, wat doe je hier op dit uur? Je hoort hier niet te zijn, hoor je? Je hebt de boel grondig verknald!"

"Laat me los! Laat me dan toch los!"

Ik probeerde Gorry van mij af te slaan, maar hij bleef koppig aan mijn pyjama sleuren.

"Ze zijn naar boven gelopen!" riep ik wanhopig. "Gorry, je moet ze gezien hebben!"

Ik slaagde erin mij los te wringen en rende de trap op.

"Eliane!"

In de logeerkamer was er kennelijk niets gebeurd: Eliane was er, stond er, aan het voeteinde van het bed, in haar witte japon. Ze glimlachte. Maar toen al moet een gedeelte van de waarheid als een harpoen in mijn brein zijn gedrongen, want verbluft bleef ik naar die obscene en wulpse glimlach staren, glimlach die totaal vloekte met de vertrouwde eigenheid van haar karakter...

Ik moet bekennen dat een oeverloze wroeging en schaamte mij beletten hier nog verder in details te treden. Onvermijdelijk komen opnieuw de woorden bij me op die ik een paar dagen eerder in een speelse bui tegen Eliane had gezegd: "Ik zal je eens laten zien waar ik wérkelijk in geïnteresseerd ben..."

Maar is niet iédere man in wezen slechts DAARIN geïnteresseerd? Ligt het niet in onze natuur zelf zo te zijn? En in hoeverre is het niet gevaarlijk deze... driften steevast bij de teugels te blijven houden door de eisen van een sociale gemeenschap?

Ik bedoel dit. Wat ziet men vaak gebeuren tijdens oorlogen of ernstige onlusten, als de maatschappelijke codes uiteenvallen of de arm der wet te kort blijkt?

Ze waren diep in mij aanwezig deze geboeide hartstochten, zoals ieder ze in zich heeft, wachtend op het juiste moment, op de juiste omstandigheden om zich met vulkanische kracht naar buiten te wringen.

Dat ik ginder in Wales er zo brutaal door werd overmand, moet ik nu wijten aan Gorry's onvoorzichtigheid. Gorry, die het als een middeleeuwse magiër had klaargespeeld amorele entiteiten uit een fluïdisch zijnsniveau aan zich dienstbaar te maken, had de onvergeeflijke fout begaan argeloze vreemden binnen deze concentratie van vormscheppende invloeden te brengen. Hij werd er zich van bewust hoe ver zijn voorbereide en gedisciplineerde geest van de mijne stond toen het onherroepelijk te laat was, toen mijn verbasterde lusten zich tegen mij begonnen te keren.

Wij zijn gevluht uit die behekste farm, heel vroeg in de morgen. Met een blik vol zelfverwijt en bange vermoedens bleef Gorry ons geblutst vehikel nastaren. Het was toen nog niet tot me doorgedrongen dat de Eliane die ik naar Antwerpen bracht, niet de Eliane was waarmee ik een week eerder was vertrokken...

Korte tijd later, toen... toen dat wezen mij door haar opdringerige geilheid gaandeweg tot de meest verdorven buitensporigheden inspireerde, was het te laat om aan deze ontaarde passies te verzaken. Eén van deze dingen uit de astrale wereld had gestalte gegeven aan een Eliane die ik mij in mijn heimelijkste gedachten steeds had ge-

wenst, het soort vrouw dat enkel in het brein van een ‘beschaafd’ man kon ontstaan en dat met de natuurlijke wereld totaal niets te maken had.

Met de nachtzijde van mijn ziel werd ik geconfronteerd, met de abominabele schaduwzijde van de zogeheten civilisatie...

Maar Eliane, mijn échte Eliane leeft nog! Háár heb ik niet vermoord. Ze is elders, ergens in een wereld die God definitief na onze puberteit voor ons afsluit om redenen die me meer dan duidelijk zijn geworden. En ik vervloek mezelf dat ik haar nimmer of nooit uit dat gevaarlijk en misleidend universum kan terughalen, want haar lichaam...

Bovendien zal ik voortaan ónze wereld met bange twijfel tegemoet treden, want wie verzekert mij dat vertrouwde en welwillende personen, die mij in het verleden alledaags en concreet zijn voorgekomen, in de grond niet meer zijn dan een weerspiegeling van mijn eigen wensdromen?...

